

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Laptulajdonos:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félfévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

Kisgazdák utbaigazítása.

Nagy- és kisbirtokosaink gazdasági elég célszerűen vannak berendezve. A magyar gazda sokoldalúságát, képességét mutatja, hogy minden talpalatnyi földet okszerűen tud kihasználni és így bátran kelhet versenyre a külföldi gazdászokkal. Hogy boldogulhatása ennek daczára mind nehezebbé válik, annak okát a mostani válságos időkben, nem kevésbé pedig az újabb termelési ágak berendezéséhez szükséges tőke hiányában kell keresnünk.

A kor szellemével tartó haladásal, a gazdasági kultúra fejlettségével egyáltalán nem, vagy csak igen szórónyanosan találkozunk a kisgazdáknál, a kiknek kezében van a hazai föld legnagyobb része. És úgy a növénytermelés, mint az állattenyésztés vagy a talajművelés, a mint azokat a kisgazdák mai nap folytatják, sok tekintetben nem felelnek meg a kívánalmaknak.

A kisgazdák gazdasági művelődését, régi, maradi, hibás elveiknek megváltoztatását és az okszerű gaz-

dálkodás megismertetését célzó több intézményünk van.

E célzt szolgálják a földművelésügyi iskolák, tanfolyamok, népszerű felolvasások. Ezek mellett azonban megfontolásra érdemes az a terv, melyet újabban egy tehetséges szakférfi nagy tudással fejtegetett. Szerinte leghivatottabb eszköze e célnak a minden vármegyében felállítandó népies mintagazdaságok, melyek felügyelet, ellenőrzés tekintetében a megyei gazdasági egyesületeknek lennének alárendelve.

A felolvasásokkal nagyobb eredményt elérni nem lehet. Magyar ritkán fordul elő, hogy a parasztagazda az ily alkalommal követésre ajánlott eszméket a gyakorlatba átvinné.

Épp ezért célszerű és üdvös hatású az az eszme, mely a mintagazdaságok tanulmányképpén való megtekintését célozza. Vasárnap vagy ünnepe napokon, a mikor pihen a gazda, szabad idejét a mintagazdaság megtekintésének szentelhetné és sokféle okubást találhatna. A vezető megmagyarázná az okszerű gazdálkodás előnyeit, melyeket mindjárt a természetből vett példákkal illusztrálhatna.

Csak így, ha kézzel foghatóan, szemmel láthatóan bizonyíthatjuk be, hogy az ősapáktól örökölt irány már elavult és hogy a mai viszonyok között már háládatlan dolog e régi módi gazdálkodást tovább folytatni, csak így lehet rábírni a kisbirtokosokat, a parasztagazdákat, hogy a korral haladva gazdaságukat célszerűen vezessék.

A gazda aztán — a látottakon okulva — óvatosságból egyelőre csak kis mértékben próbálkozik meg meghonosítani azt, a mi érdeklődését, figyelmét leginkább megragadta. A tanulmányut vezetőjének kötelessége aztán e próbák iránt érdeklődni, tanácsokat adni és kijavítani azokat a hibákat, melyek a látottak és hallottak helytelen felfogásából eredtek.

Nem kell ezt minden gazdával egyenként elvégezni, elég ha egybe hívja őket vasárnaponként, a mikor egy füst alatt valamennyiüket a szükséges felvilágosításokkal láthatja el.

Ez lenne az az életrevaló, célszerű intézmény, mely hivatva volna a kisgazdák állapotán javítani, amennyiben okszerű gazdálkodás révén fokozott jövedelemre tehetnének szert.

A „ZOMBOR ÉS VIDEKE” TARCZAJA

Csiperkőzsza.

Írta: **Alba Nevis.**

(Folytatás.)

A pénz! Nagyszerű, hát Klárikám, emiatt sohase busuljon. Van nekem egy öreg bácsikám, olyan, aminőről a mesékben sokszor esik szó, szigorú, és szülkmárku ember, de végtelenül gazdag. Amíg él, egy krajczárt nem ejtene ki a kezéből, hanem a z u t á n mindene az enyém lesz! Maga még ugyis fiatal, és egy kicsikét én is várhatok még, akarja?

Klárka (boldogan.) Még kérdezi? Én Istenem, hisz álom se lehet ennél édesebb!

Bosnyák: És most jöjjön Klári, mennjünk vissza, az édes apja nyugtalan lesz. (szótlanul indulnak visszafelé.)

Hoffmann:

(Aki hallgatva ült Katalin mellett, fölrezen.)

— No csakikám; mit mondott az akáczelevél?

Klára: (elpirosodva, zavartan) Az akáczelevél? ah, apuskám, csupa jót mondott, csupa szépet! (odaborul az apja nyakába, s hevesen összecsokolja.)

Szin: pazarul világított bálterem, pálmakkal, s más ekszotikus virágokkal dí-

szítve. Közepén a főbejárat, jobbról egy ajtó a buffé-be vezet, a baloldali meg egy pihenő filléke, melynek belseje a nézőtérrel teljesen látható.

A zenekar a Luna asszony zsongó, csapongó melodiját játssza, s a táncteremben tarka jelmezű párok keringőznek.

A zene egyszerre elhall, s ép akkor lép be Klárka a Dobrovay karjain: Gyengerőrszasin muszlin ruha van rajta, áttetsző hullámos, s a haja bomladozó fűrtökben tapad a vállára, a fronfronjában egy teljesen nyílt csiperkőzsza, s egy másik a keblén.

Klárka: Istenkém, milyen szép itt minden, mintha egy éjszakára kiköleső-nőztek volna tündérorszag minden ragyogását.

Dobrovay: (komoly, szőke ember, tul az ifjuság első bohóságain, a mellén óriási, piros rendezői jelvény.) Igaza van, nagyon szép itt minden, mintha beragyogná valami csodálatos sugár, egy kicsiny sugár a maga mosolygó szeméből.

Otilia bárónő: a hátuk mögött jön a Bosnyák Imre karján; esábitó, piros Pierette losztumben van. A szoknyája csipkéstől együtt alig ér valamicskét a térdén alól, pattanóan feszes atlasz dereka mélyen kivágott, hogy havas, telt keble hivalkodon villam elő. A fején nagy, piros kalap; s a ruhája csupa simaság, csupa tapadó ígért. Sokat kaczag és lőképen a

nagy fekete szemét hunyorítja meg olykor, mintha kacstánana.

— Mondja főhadnagy, szép vagyok? No, azért ne szörnyedjen el mindjárt! Én ugy szeretem a pirosat; ruhában, virágban, könyvben, zenében. Piros, mindig csak piros! Hisz a piros az ifjuság, a szerelem az élet, (hírtelen.) Mondja, főhadnagy, hol kapni abbézipót?

Ez a Pest olyan kicsi város néha; felhajszoltuk minden utcáját, hiába. Vagy piros, vagy abbé, de a kettő együtt sehol meglöbálja formás kis lábát.

Hát van, ahogy van! —

Bosnyák (duszgyenruhában. Nagyon szórakozott, folyton az előhaladó Klárikát nézi.)

— Igaza van, de azért szép így is, nagyon szép! —

Otilia: Vigyázzon; meghallja Clairrette. Nem fél? . . .

Bosnyák (a sarkantyuit pengetve.) Látott már huszart félni? — (Medgyessy báróné a Hoffman dr. karján, Katalin egy rendezővel halad utánok, halk beszéd közben, sorba leültek a piros padokra, csak Otilia halad tovább a Bosnyák oldalán.)

Otilia: No csak tovább, tovább! Ha már olyan ügyetlen volt, (engesztelően nevet) hogy elcsipték Klárit az óra elől.

Ha már hozzám sodorta a véletlen, hát — aushalten fest!

Bosnyák:

*** A sorozás elhalasztása.**
A honvédelmi miniszter a folyó évi főszorozás elhalasztása tárgyában a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Mint hogy a folyó 1903. évben kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által mind-éddig meg nem szavaztatott s így most már nincs kilátás arra sem, hogy az idei főszorozás, a folyó évi márczius 20-áról 23.500/VIII—a. szám alatt kiadott körrendelet értelmében hozzám nagy részét ismételtlen felterjesztett ujonczozási és működési tervek alapján, a folyó évi május 4-ével megkezdhető és a folyó évi június 15-ig terjedő időtartam alatt befejezhető legyen, fentebb idézett rendeletnek kapcsán ezennel elrendelem, hogy az ez idei főszorozás egyelőre és további rendeletemig ismételtlen elhalasztassék s erről a sorozó járási tisztviselők azonnali közhírré vétel végett haladéktalanul értesítsenek.

Miután azonban a folyó évben kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat a törvényhozás által talán mégis akként és oly időpontban fog elfogadhatni és törvényörre emeltetni, hogy annak alapján az immár több ízben ismételtlen elhalasztott ez idei főszorozás a folyó évi június 2-ától folyó évi július 25-ig terjedő időszak alatt végrehajtható lesz; emélfogva és az elől említett, valamint a múlt évi 70.000/VIII—a. szám alatt kiadott rendeletnek kapcsán felhívom a törvényhatóságot, hogy a folyó évi ujonczozási, utazási és működési tervezeteket, az imént említett 70.000. számú rendelettel megküldött minta szerint, az illetékes cs. és kir. hadkiegészítési kerületi és honvédek kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg, ismételtlen s oly módon állapítsa meg, hogy az ezidei főszorozás esetleg a folyó évi június 2-tól folyó évi július 25-ig terjedő időtartam alatt legyen foganatosítható és végrehajtható.

Ismételtlen megjegyzem ezuttal is, hogy ezen utazási és működési tervekben a vasárnapok és római katolikus (esetleg protestáns) ünnepnapok, valamint azon sorozó járásközségekben, hol görög-keleti vallásnak nagyobb számban fordulnak elő, a görög-keleti ünnepnapok is, működési napokul fel nem vehetők, illetve görög-keleti ünnepnapok csakis oly községekben (körjegyzőségi csoportokból) vezethetők elő állításkötelesek, a mely községekben (kör-

jegyzőségi csoportokban) görög-keleti vallásuk vagy éppen nem, vagy csak elenyésző esekély számban találhatók.

Az egyetértőleg ujonczok szerkesztendő tervezetek, melyekbe sorozó bizottságok polgári elnökeinek és polgári orvosainak nevei, valamint a felhívott állításkötelesek, összes száma is pontosan bejegyzendő, hozzáam esetleges jóváhagyás végett milébb, de legkésőbb folyó évi május 15-ig okvetlen felterjesztendő.

Azonban kivételesen megengedem ezuttal is, hogy az illetékes hadkiegészítési kerületi és honvédek kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg megállapított utazási és működési tervekhez az idő előrehaladottságára való tekintettel a sorozó járási tisztviselőkkel, még hozzáam leendő felterjesztésük előtt, előzetes tájékozás végett közölthetessenek.

A folyó évi februárius 19-ről 5000/VIII a. szám alatt kelt rendelettel már megküldött nyomtatványokkal való elbánsát, nemkülönben az utóállítások besztintését, az időelőtti önkéntes belépethetést, valamint a vegyes felülvizsgálásokat és a külföldön tartózkodó ma yar honosságu állításkötelesek megvizsgálását és sorozó bizottság elé vezetését illetőleg ezuttal ismételtlen csak ezen most említett 5000/VIII a. és a fentebb már hivatkozott 23 300/VIII a. számú körrendeletimben foglalt rendelkezéseim pontos betartására a törvényhatóság különös figyelmét újból felhívom.

Budapest, 1903. évi április hó 19-én.

Fejérváry s. k.

honvédelmi miniszter.

*** A titeli mandátum.** A múlt év őszén közjegyzővé kinevezett Zákó István titeli képviselő mandátumát két jelölt pályázott: Jovanovits István udvari tanácsos és Miloszavljevics Milán szabadkai ügyvéd. A választásból 53 szótöbbséggel Jovanovics került ki győztesen. A kisebbségben maradt pártból Ivanov Tósa és 11 társa petíciót adott be a Kuriához, melynek ma volt a nyilvános tárgyalása. A kérvény etetés, itatás és vesztegetéssel vádolja Jovanovicsot. A tárgyalás Kelemen Mór elnökele alatti második tanácsban folyt le. A kérvényezők meghatalmazottja dr. Szmik Lajos ügyvéd, a megtámadott képviselő védője Ragályi Lajos, a választás védő: Gábor Illés volt. Dr. Szmik Lajos hosszasan ismerteti a kérvényt, előadja

mindenekelőtt, hogy a Jovanovics párt bőven rendezte a kortes lakomákat, azokon maga a képviselőjelölt is megjelent. Rendre felsorolja a vesztegetési eseteket. A Jovanovics párti kortesek nem kímélték a pénzt, 1—10 korona, sőt nagyobb összeg is volt egy szavazat ára. Attér ezután a hivatalos presszió eseteinek ismertetésére. A főszolgabíró, a megyei főörvos, a községi előljárók gyakran alkalmazták a szelid nyomást. Több községben elhalasztották a községi választásokat s a Jovanovics párti szavazat ára egy-egy községi tisztségre való ígért volt. Elesen kritizálja a választási elnökök eljárását is. A Miloszavljevics párti választókat a választás színhelyére csak nagy kerülővel járó vízmosásos utakon eresztették. Legtöbb választónak elment a kedve a nyaktörő vállalkozástól. A választási és küldöttségi elnök igen sok Miloszavljevics választót visszautasított. A felhozottak alapján a vizsgálat elrendelését kérte a Kuriától, Ragályi Lajos választásvédő a Miloszavljevics pártot vádolja terrorizmussal. Miloszavljevics állítólag megígértte, hogy a titeli csajkácsok tulajdonát képező földet felcsztását keresztül viszi. Pontonként cáfolja a vesztegetésre, etetés itatásra, hivatalos presszióra vonatkozó egyes pontjait a kérvénynek s becsatolja az érdekeltek tagadó nyilatkozatait. Az abszolút okokra vonatkozólag felajánlja Joanovicsnak az ellenkezőt bizonyító esküjét, a relativ okokra nézve pedig a vizsgálat mellözését, illetve a petíció elutasítását. Gábor Illés, a választásvédő, hosszasan bizonyítja, hogy a Miloszavljevics szavazatok nagy része érvénytelen. A viszonzások befejezéséután Kelemen Mór elnök a Kuria határozatának kihirdetésére e hó 29-ének déli 12 óráját tűzte ki.

* A védkötelesek házassódása.

A védkötelek házassólók nősülteséről a belügyminiszter Zombor városához és a megyei törvényhatósághoz egy körrendeletet bocsátott ki, melyet utbagyigazítással, a gyakran előforduló ilyen esetekre való tekintettel, alább egész terjedelmében közölünk: A védkötelek korban álló egyének házasságkötése alkalmával az állami anyakönyvvezetők, illetőleg a házasságkötésnél közreműködni jogosult polgári tisztviselők részéről követendő eljárás szorosabb meghatározása tárgyában valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, ha a nősülendő más községben, illetőleg anyakönyvi kerületben kéri kötetendő házasságának kihirdetését, mint amely község részéről sorozás elé állítatott vagy állítandó, vagy ha a kihirdetés elrendelésére hivatott anyakönyvvezető nem egyszersmind községi tisztviselő (előljáró) is, vagy végre ha a kihirdetés alól felmentés kéri, az anyakönyvvezetőnek, illetőleg a kihirdetés alól felmentés megadására jogosított tisztviselőnek — ha csak a nősülendő életviszonyait személyesen, közvetlenül nem ismeri — az illető sorozó járás illetékes tisztviselője által díjmentesen kiállítandó igazolványt kell követelni arra nézve, hogy a nősülendőnek a védőtörvény szempontjából nősülési engedélyre szüksége nincs. Minthogy azonban a házassóló felek érdeke kívánatossá teszi, hogy a kérdéses igazolvány hivatalból adandó bélyegmentes értesítéssel is helyettesíthető legyen, emélfogva körrendeletemet olyképp módosított, illetőleg egészitem ki, hogy az esetre, ha az érdekeltek felek akár személyesen, szóval vagy írásban, akár az anyakönyvvezető vagy községi jegyző útján hivatalos uton azt kéri a sorozójárási illetékes tisztviselőjétől, hogy a nősülendő által megjelölt anyakönyvvezető hivatalos uton értesítse arról, hogy a nősülendő nősülési engedélyre nem szorul, a nevezett tisztviselő a kérdéses értesítést hivatalból és ennek folytán bélyegmentesen késedelem nélkül megadni tartozik.

— Oh, oh, hát honnan tudja, hogy a véletlen sodort? Hátha nem? . . . (gyönyörködve nézi a lány tel arcát.)

— Istenemre. Báróné, maga csábítóan szép! —

Otilia: (nevet.)

Láska; ez banális volt, de jól esett nekem, mert maga mondta. No, kaczagjon csak ki, hisz mondta már ezt maga másnak is . . . Klárinak?

Bosnyák: (kitérően) Kényörgöm az első négyest! —

Otilia: Ah, végre! már fel akartam ajánlani. (hirtelen) Tudja; szólított csak egyszerűen a nevemen, gyűlööm a ceremóniát, s ha így mondja nekem valaki, valaki, akit — hogy is modjam? Nos, akitvel rokonszenvezem, hát ha így szólít; bár ó nő, ugy hiszem, hogy egy harmadik személyhez beszéll! —

Ep Klári előtt haladnak el, aki az édes apjához simulva, kedvetlenül hallgatja a Dobrovay suttozását, s lopva Bosnyákot figyeli.

Bosnyák: (szórakozásban halad előltük, oda se nézve. Otilia feléhez hajlik.) — Tehát engedelmével; Tili! oh, mennyivel szebb, és bájosabb így!

(A zenekar jelt ad a négyesre, Bosnyák karonfogja táncosnőjét, sorakoznak.)

*

A bálterem melletti pihenőfülke, közepén nagy, faragott konzoltükör, melyben egy esomé gombostű, fésű, s egy otfele-

dett selyemzsebkendő hever. Az egyik szögletben sötétpiros bársonypamlag, előtte kerek szamoly. A másik szögletben két támlásszék. Hátterben kis ajtó, mely le, a kertbe vezet. A jobbfeleli ajtó, félig nyitva, áthallatszik a bálteremből a francia négyes muzsikája.

Klárka a hátulso ajtón jön Dobrovay karján, erősen didereg, és szégyenlősen hajtja le a fejét, a pamlagra ül.)

Dobrovay: (oda ül a szamolyra, a Klári lábaihoz, fogja a kezét.)

— Édes kisasszonyom! az Isten szerelméért, hogyan tehet ilyet? Január van, a leghidegebb téli éj, és maga lent a kertben tapodja a tédrig éró havat, a két kis cipője a kezében, karja fűdetlen.

Klári: (kérőleg.) Kedves Dobrovay ur, ugye nem szól a papának? Nagyon busulva szegény, és vallatna; miért tettem? —

Dobrovay: Hát miért tette?

Klárka: (akadozva)

Hogy miért? . . . hát tudja; melegem volt. Ugy éreztem, hogy meggyuladt alattam a parket, s a csillárok tüzetől lassankint lángolni kezd a testem, arcom, minden csopp vérem. Kiáltani nem mertem, talán nem is birtam volna, hanem megindultam — szinte elvakulva — az ajtó felé. Nem vett észre senki, (keserű hangon) hiszen azok ott benn mulatnak, így jutottam le a kertbe.

(Folyt. köv.)

* **A földadó reformja.** Az aradi gazdaságkamarának elhatározta, hogy az országgyűléstől föliratot kérni a magas földadó leszállítását és föliratát pártolás és hasonló szellemű fölirat intézése végett megküldte a zombori törvényhatóságnak és az összes hazai törvényhatóságoknak. Hármas indokon nyugszik a fölterjesztés: az első a földbirtokra nehezedő közterhek nagysága, aztán a termelés kiadásaihoz képest aránytalanul csekély hozam, végül a szárazéri illetmények óriási, szinte elviselhetetlen sulya. Mielőtt a föliratot tárgyalná a zombori közgyűlés, a földművelési kormánytól olyan rendelet érkezett, amelyből az tűnik ki, hogy a minisztert már régebben foglalkoztatja a földadó megreformálásának eszméje, sőt már a kormány a kivétel utjára is lépett. Utasította ugyanis a városokat, hogy a régi, hibás kataszteri beosztás hatályon kívül helyezése érdekében, újonnan jelöljék meg a földek mintatereit, külön a kertét, rétét, szántóföldét, nádasát s még ezeket is minőségük szerint több csoportba osztva és ahhoz a földosztályhoz sorozzanak valamely földbirtokot, amelyiknek mintaterréül a föld minősége legközelebb áll. Ezen az alapon az adókövetés jóval megkönnyebbülne és igazságosságában is nyerne, mert a jobb termőföldet nagyobb adóval róják meg, mint azt, amelynek hozama csekélyebb. Egy bizottság által teljesítendő helyszíni vizsgálatnak tehát kötelességévé teszi a mintatér annak megállapítását, vajjon a földek mintaterei megfelelnek-e az osztályozásnak és megfordítva s hogy a földek tiszta jövedelmének kulcsa megfelel-e a szomszédos vármegyék jövedelmi kulcsának.

Fordulat a világítás ügyében.

Váratlan fordulat állott be Zombor város villamvilágítása ügyében és pedig oly kedvező fordulat, mely lehetővé teszi, hogy a mult közgyűlés határozatának kifejezett óhaja szerint oldhatja meg ezen fontos kérdést: sem pótadót emelésébe, sem több költésébe nem fog kerülni a közvilágítás villanyval, mint a menünyben a jelenlegi rossz, tűrhetetlen petroleum világítás kerül.

Ki és mi idézte elő e kedvező s meglepő fordulatot, feleljen maga a villamos bizottság, melynek üléséről a következőkben számolunk be.

Zombor város villamos bizottsága f. hó 20-án, hétfőn délután ülést tartott. Megjelentek: Dekker Pál h. polgármester, mint a bizottság h. elnöke, Buday Gerő, Bugarszky Koszta dr., Radány Péter bizottsági tagok; Latinovits Szaniszló és Gergurov Milán mint városi kiküldöttek. Továbbá Ripka Ferencz titkár, Stárk főmérnök és Baumann Márton műépítész, mint a Ganz és társa cég kiküldöttei és Szabó László városi mérnök, mint városi szakértő.

Dekker Pál h. elnök üdvözlé a megjelenteket és fölkiéri Ripka titkárt a Ganz cég ajánlatának előterjesztésére.

Ripka T. bizottsági A mult közgyűlésből hivatalosan, mint pedig főtisztelendő Buday Gerő úrtól, ki bennünket a husvéthi ünnepek alatt volt szíves személyesen Budapesten felkeresni, magánúton is értesültem, hogy a városnak az a szándéka, hogy a villamvilágítás többene kerüljön, mint a jelenlegi petroleum világítás. Főtiszt. Buday úr, egyben ennek miként való megoldhatóságáról mint magánúton tőlem tudakozódott, a melyre a megfelelő választ meg is adtam akkor, a midőn Zomborban öt személyesen is felkeresni szerencsém volt. Főtiszt. Buday úr az adott válasznak megürülvén, azt a helyettes polgármester úrral Dekker Pállal, mint a bizottság h. elnökkel közölte, aki

azután engem felszólított, hogy a Ganz cég ezen ajánlatát, melyet szóval is elmondtam, hivatalosan adja be a cég a városnak, illetve a villamos bizottságnak. Ajánlatunk itt felszök és kérem Stark főmérnök úrt annak részletes előterjesztésére.

Stark főmérnök erre a legrészletesebben az egész ajánlatot előterjesztette, melynek főbb vonásai a következők: A város a villamvilágítást létrehozhatja egy fillér pótadót emelés nélkül és az egész villamvilágítás (közvilágítás) husz ezer koronánál többé nem kerül, ép mint a jelenlegi petroleum világítás kerül, a melyért 605 izzó lámpát és 15 ily lámpát kap a város. Tehát 220 lámpával több lesz, mint a jelenlegi közvilágító petroleum lámpa. Az összes üzemberendezést és teljes garancziát a cég magára vállalja. A városnak egyébb teendője nincs, mint a kövezetnél a burkolat felszedése és a lukak megásása az oszlopok részére.

A költségek fedezésére nem kíván a cég egyebet, mint hogy a város vegyen fel 4 százezer koronát (Első hazai takarékpénztárnál) 50 évi annuitásra, a melyért tehát évenként fizet a város 20 ezer koronát, a mennyibe jelenleg a petroleum világítás kerül, a cég pedig bérbe veszi akkép, hogy a városnak közvilágítást szolgáltatja. A magánosoknak 16 gyertyafényű lámpát 3/4 fillérért adja óránkint. Nagyobb fogyasztóknak általában összeget ad mint kedvezményt és árammértő óráért nem számít díjat. A második év után a tiszta jövedelemből a városnak 30 százalék osztalékot ad, míg az 5-ik év után 50 százalékot juttat. Tíz év után a város az üzemet teljes birtokába veszi, mi által házi kezelésbe megy át. Végre ugy az üzemviteli szerződés, mint az erre vonatkozó szabályrendelet mint pedig a telep felépítésére részletes vonatkozásba bocsájtkozott Gergurov Milán városi főmérnökkel, kinek alapos megjegyzéseire néhány változtatás is történt. Ehhez hozzá szólt Szabó mérnök és Latinovits Szaniszló tanácsnok.

Buday Gerő. Amint a főmérnök ur által előterjesztett javaslatból azt látjuk, hogy a villamvilágítás semmi esetre sem kerül többé, mint a jelenleg a petroleummal való világítás, sőt a 2-ik év után már a város jövedelemben részesül, és miután a már eddigi pályázatok közül a Ganz és Tsa cégnek ajánlata volt a legelőnyösebb, — továbbá mindinkább sürgőssé válik a villamvilágításnak behozatala, mert a kereskedők nem fognak meg másfél évig várni, hanem acetylen világítást fognak berendezni, ugy a magánosoknak is bizalmatlansága is előtérbe lépett ennek létesíthetőségében: követeli a városra ezen szerfelett ajánlatos előnyös és garancziát nyújtó javaslatot annál is inkább fogadja el a bizottság, — mert ha ezen kedvező alkalmat elmulasztja, a villamvilágítás kérdésének megoldása hosszú időkre ismét el lesz odává. Kívánatos ezen ajánlat elfogadása annál is inkább, mert az új pályázatok csak a kiírása és a beérkező pályaművek megbírálása minimum hat ezer koronába kerül a városnak. Hogy pedig minden kétey teljesen eloszlatassék, indítványozom, hogy dr. Hoor Tempis Mór műegyetemi tanár erre vonatkozólag csütörtökön előadást tartson a városi bizottságnak, illetve a nagy közönségnek, egyben kérem elfogadni, hogy nevezett műegyetemi tanár a f. hó 30-án megtartandó városi közgyűlésre is hívassék meg, hogy ott is a szükséges felvilágosításokat nyomban megadhassa. Czélom ezenkívül az is, hogy az által minden féle akadály elháríttassék, mert a cég kijelentette, hogy ha május hava folyamán az építést megkezdheti, ugy november hónapban a telep üzembe helyezheti — s a mi érdekünk az, hogy a villamvilágítás végre egyszer már létre jöjjön.

Kérem ebbeli indítványomat elfogadni,

hogy a Ganz céggel az imént kifejtett alapokon a város kösse meg a szerződést és ebbeli javaslatát a f. hó 30-án tartandó közgyűlés elé terjessze be.

Néhányan még pártolólág hozzászóltak és dr. Bugarszky Koszta módosításával a bizottság elfogadta Buday Gerő indítványát. A bizottság határozata folytán az összes iratokat a Tanács kinyomattatta és tanulmányozás végett a városi bizottsági tagoknak kiosztotta.

Tegnap délután falragaszok jelentek meg Dekker Pál h. polgármestertől, ki ma csütörtök délután 5 órára a városháza nagytermében tartandó előadásra hívja meg a nagyközönséget. Dr. Hoor Tempis Mór egyetemi tanár úr fog előadást tartani a villamos világításról.

Hirek.

* **Személyi hír.** Csath Lajos ezredes a m. kir. szakadkai 6. honvéd gyalogezred parancsnoka kedden reggel Zomborba érkezett, hol egész napon át az itteni zászlóalj fölött szemlét tartott és a honvédség összes ténylekedésit megvizsgálta, mindent a legnagyobb rendben találva megelégedését nyilvánította a tapasztatalt után.

* **Honvédség köréből.** A király Valencis Dániel altábornagyot, a szegedi honvédkerület parancsnokát az állásától fölmentette és helyébe Csalány Géza vezérőrnagyot, a 46. honv. gyalogandár parancsnokát nevezte ki. — A szegedi honvédkerületi parancsnokság Nagy Béla honvédhadnagyot Bajáról Szabadkára, a 6. gyalogezred törzskéhez helyezte át.

* **Elhalasztott értekezlet.** A „Kozara“ erdő ügyében a mai napon egybehívott értekezlet közbe jött akadály miatt f. évi április hó 27-ére hétfőre d. előtt 9 órára lett elhalasztva.

* **Közkörház.** A kórház építési bizottság ma csütörtökön d. előtt 9 órakor a városháza tanácstermében ülést tart.

* **Pénzügyi és Gazdasági bizottság ülése.** A pénzügyi és gazdasági bizottság f. hó 25-én szombaton d. e. 10 órakor ülést tart. A tárgysorozat 29. pontból áll — legérdekesebb köztük a villamos bizottság javaslata.

* **Zombor város átirata.** Baranya vármegye e napokban tartott közgyűlésen tárgyalta Zombor város átiratát a bezdán—kis-közégi áthidalás ügyében. Koszics Kamil alispán javaslatban azt ajánlotta, ne foglaljanak állást a kis-közégi áthidalás mellett. A megindított országos mozgalom azt mutatja, hogy a baja báltaszéki áthidalás czélszerűbb, hasznosabb, azt tartja legjobbnak. Mélytányolja Zombor törekvését és a megindított mozgalmat, de azért még sem csatlakozhatik hozzá, mert a kormány máris megkezdte az előmunkálatokat és mindent el fog követni, hogy ez — az egész országért érdekes hídépítés megvalósuljon. Javasolja, hogy a közgyűlés a baja—báltaszéki áthidalás mellett foglaljon állást. Sztajevics János mohácsi képviselő ellenzi az alispán javaslatát — a mohácsi áthidalás mellett bebeszélte. Göde Sándor azt vitatta, hogy az egész Baranya vármegye érdeke (?) a baja-báltaszéki áthidalás, — ellenzi Zombor átiratát. — Sebestyén Ádám: En érdekeltek fél vagyok, Kis-Közégek vidékéről jöttem, azért nem is beszélék hosszabban, csak a következők indítványozom: Mondja ki a közgyűlés: ha a baja—báltaszéki híd nem létesülhetne, már most állást foglal a kis-közégi mellett, nehogy az Erdőd—Gombos közti áthidalás valósuljon meg, amiből nekünk semmi hasznunk sincsen. — Jeszenszky Ferenc ez utóbbi indítvány ellen beszélt. Ha Kis-Közégnél

hidalják át a Dunát, a fogalmat Pécsről és Baranyáról. Ezek felé viszik, arra épül meg a vasút és úgy kötik össze Fiumével. A drága horvát testvéreknek nem ad semmi pénzállozatot. — S t e n g e Ferenc főjegyző szintén a baja — báttaszéki áthidalás érdekében beszélt. Szavazásra kerülvén a sor, a többség az alispán javaslatát fogadta el.

*** Hitközségi választás.** F. hó 21-én volt Zomborban a gör. keleti szerb hitközség újra alakításának aktuása, a menyinyiben e napon 120 tagot választottak a hitközség tagjail. A választást amint választási elnök Blagojević János felső leányiskolai tanár vezette, — mellette mint bizalmi férfiak Maglics István kereskedő és Pavkovićs György hittanár működött. Leszavazott 278, — egyhangulag a Drakulics ellenes pártjelöltjére. Megemlítendő, hogy a volt Drakulics párt 25—30 emberre is most már az ellen listával szavazott. Az elnök választás 21 nap múlva lesz — s mint jeleztük, Blagojević János tanárt fogják az újonnan megválasztott hitközségi tagok előlükül megválasztani.

*** Temetők rendezése.** A zombori róm. katolikus temetők rendezése végre napirendre került. Hétfőn f. hó 20-án délután a temetőket rendező bizottság Dekker Pál h. polgármester elnökletével a róm. kath. kis-temetőben jelent meg a helyszínén, hol beható eszmecsere után el lett határozva, a temető körül árkolás, védő sövény kerítés ültetése, egy széles fő- és három széles kereszt-út kihatósítása, ki lett jelölve a dítjalának sírjainak helyei, nemkülömben az út szélén az első és másodrendű sírhelyek lettek megjelölve. A szt. Róchushoz címzett nagy temető rendezése is még e hét folyamán lesz szintén a helyszínén kijelölve, úgy hogy a tavasz folyamán a temetők rendezése — mint rég óhajtott és sürgetett szükséglet — végre megoldást fog nyerni. Széles utak, melyeknek szélei fákkal lesznek beültetve szép küllemet fogja adni a temetőknek.

*** A zombori iparoskör házi estélye.** Vasárnap tartotta a zombori iparoskör házi estélyét, mely minden tekintetben a hozzá fűzött várakozásnak megfelelt. Rácz Soma főgymnasiumi tanár szellemes csesevését Szánthó Károly humoros előadása követte. A vig kedély hangulatban lefolyt estélyt tánc fejezte be, mely a nagy számban megjelent közönséget a reggeli órákig tartotta egyben.

*** Eljegyzés.** Dr. Malcsner Emil garai községi és t. b. járásorvos eljegyezte Zátónyi Elvirát, Zátónyi József, koluthi községi orvos bájos leányát.

*** Győr város villamos műve.** A magyar vidéki városok egymásután rendelkeznek be villamos műveket. Most Győr város épített villamos telepet, a melynek építését — mint valószínűleg nálunk is — a Ganz-gyár fogja végezni. A Győri Hírlap közlése szerint három ajánlat érkezett a városhoz; a Ganz-gyári rt. az Egyesület villamos társaság és Schuckert-művek rt. ajánlatai, a melyeket az építő bizottság szakértőkkel felülvizsgálatot. A szakértők véleménye szerint a Ganz-gyár ajánlata 8890 kor. 50 fillérel olcsóbb a Schuckert-művek ajánlatánál. A bizottság a városi közgyűlésnek a Ganz-gyár ajánlatát, mint a legelőnyösebbet és legmegbízhatóbbat ajánlja elfogadásra.

† Halálózsák. Egy szebb napokat élt sors üldözött férfi hunyta le a szemét Szabadkán. Borsodi és katymári Latinovits László élte 52. évében elhunyt.

*** Jubileum.** A szabadkai önk. tűzoltó testület f. évi június hó 24-én ünnepi fenállásának 15 éves jubileumát, melyet ünnepséggel készülnék megtartani.

*** Eljegyzés.** Balog Lipót szabadkai mérnök eljegyezte Újhelyi Izabelle kisasszonyt Újvidékről.

* Elhunyt járásbirósági irnok.

Bajai levelezőnk írja: Derek és szorgalmas hivatalnok életét oltotta ki felváltó súlyos szenvedés után korunk nagy belesége, a tündökvész. Weisz Henrik a bajai kir. járásbiróság fiatal és általában szerzetelt tisztviselője f. hó 21-én hajnalban 3 órakor hosszu és kinteljes szenvedés után elhunyt élete 26 éves korában, fiatal özvegyt és árva hagyott hátra. A halálhír mindenütt őszinte részvétet keltett. A járásbiróság székepületére kitűzték a gyászlobogót, kartsárai és barátai koszorút helyeztek ravatalára.

*** Fagykarak.** Amiól a gazdák leginkább tartottak, szombatról-vasárnapra virradó éjjel bekövezte. A fagy beköszöntött és vasárnap virradóra a folyókat egy ujnyi vastag jégréteg borította. Legnagyobb kárt az amugy is már sokat sanyargatott gyümölcsösök szenvedtek, melyeknek gyümölcsében ebben az esztendőben kevés örömlünk lesz és igen jelentékeny kárt szenvedtek szőlőink is. A vetemények érését a fagy mindenesetre késleltette, de azokban szerencsére negyobb kárt még nem okozott.

*** Eljegyzés.** Plósz Sándor igazságügyi miniszter és a bács-bodrog vármegye rigyicai kerületének országgyűlési képviselő leánvát Babit — eljegyezte ifj. Szily Kálmán dr. műgyetemi magántanár.

*** Kézfogó.** Dr. Széless József államvasuti fogalmazó, a szegedi úri-társaság egyik kedvelt alakja, ma tartotta kézfogóját Gräber Gyula szónai nagybirtokos, vármegyei bizottsági tag és neje Lelbach Berta bájos, kedves leányával: Bertával.

† Halál a templomban. Pollák J. Adolf, bajai magánzó szombaton délelőtt az izraelita templomban, istentisztelet alatt váratlanul rosszul lett s mire segítségért siettek, meghalt. Szívhibűs érte, vallásos életének 81 éves korában hunyt el. A szomorú hír városzerte nagy részvétet keltett.

*** Nem sikerült lopás.** F. hó 19-én éjjel bajnai Vojnich Zsigmond örökösinek Alsó-Roglaticza pusztai birtokán ismeretlen egyének — biztosan kőbor cigányok! éjjel táján behatoltak a ló-istállóba és a lovakat el akarták vezetni. Azonban Galacz János kertész, ki a majorra felügyelt meghüsioltta tervöket. Amint zörgést hallott, azonnal felkelt és az istálló ajtajához ment és a kocsihoz ezen szavakat intézte: Te zörögés Pista? Választ nem kapott, csak valami dörmögést hallott, melyet azonnal egy leggyver dördülést követelt, a gonosz tettesek reá lötek a kertészre, kinek jobblábát combjában állítotték és erre futásnak eredtek. A kertész sem volt rest, kéznél lévő fegyverével utánuk lött, de nem talált. A kertész sebe igen veszélyes mert a csonton is ádfurodott a golyó, Dr. Kucz Mór községi orvos constalálása alapján 9 m/m-es átmérőjű forgó-pisztolyal löhettek a szerencsétlen emberre. A gazszándékú tolvajok csak egy ló-istrángot vehettek magukhoz, melyet útközben eldobtak. A csendőrség nyomozza a merénylőket.

*** Óra gyár Szegeden.** Bach Antal szegedi órás Szegeden óra gyárat létesít, mely egyelőre inga órákat fog készíteni és pedig az óra minden alkatrészét maga a gyár fogja elkészíteni! — és egyelőre 30 munkással indul meg az üzem, melyet a kereskedelmi kormány is támogat, — a város pedig ingyen telket adott a gyárnak.

*** Leégett telep.** Ó-Becsen, mint levelezőnk írja, tegnap éjjel nagy tűz pusztított. Leégett Kovács Ferencnek kosárfonó telepe, amely ősszel nyíl meg és állami segélylyel működött. A kár óriási, amennyiben a készlet nagy része elpusztult, de odaégett nagymennyiségű előkészített anyag is. A tűz kelekezésének oka ismeretlen, de nem lehetetlen, hogy gyujtogatás esete torog fenn. A telep elhamvadással nemcsak a tulajdonos károsult, de 60 család kenyérkeresője is egy időre kereset nélkül maradt.

)(Jó Tanács. Mindazoknak, kik pázsított akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Odón csász. és kir. udvari magkereskedéséből, Budapestben a „Sétatéri” vagy a „Margit” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bűmülatra méltó és gyönyörű sétatéri részére.

)(A t. hölgyközönségnek. Csak egyszer, próbaképen rendeljék meg a csodáhatású valódi angol-szeplők szert, ugor-katejet, és meg fogják róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szeplők, májfitóit, és mindentéle tisztatlanságot az arczról és a bőrt üdév, fiatalul varázsojja. A párisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel kitüntette. 2. korona hozzá való valódi angol ugorakaszappan 1 kor., poudér 1 kor. 20 fill. és 2 kor. Valódi angol minőségben kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temesvár, a hová minden postai rendelés czimzendő. Kapható minden gyógyszerárban. I.

Iparkiállítás Zomborban.

Vasárnap délután 3 órakor a városháza nagytermében szervezkedő gyűlésre jött össze a kiállítási szász bizottság. Dr. Balogh Ernő elnök felhívja a bizottságot, hogy nyilvánítsa véleményét, mily kiállítást óhajjt rendezni, mily terjedelmű legyen és ebből kiindulva mily elnevezés legyen a kiállításnak. Előre becsajítja, hogy az eddigi hasznáit „mű” ipar kiállítás elnevezése a plakátokra tervedésből került. Többen szólottak a tárgyhoz, kellőleg indokolta álláspontjukat. — Dr. Feles Adolf: zombori kiállítás kevesel, kevés a megyei, még egy délmagyarországi kiállítás se egeszítendő ki, hanem indítványozza egy Zomborban rendezendő országos kiállítás t. Dr. Donoszlovits Vilmos: Nem osztja dr. Feles indítványát, egyetért vele, hogy pusztán a zombori kiállítás nem elég, a siker kétes, a vármegyét okvetlenül bele vonni óhajítja; a szervező bizottság egeszítse ki magát járásonkint a vezető férfakkal, kik helyi bizottságot alkotva, támogassák a szervező központot, Zombort. Az ipar fejlődése csak akkor juthat egy bizonyos magaslatra, csak akkor prosperálhat, ha a mezőgazdaság intenzív művelésével, az karoltva jár és ezen termelési ágak keretében be tud illeszkedni; egyrészt az ipari nyersfeldolgozás a mezőgazdaságnak, a finomítás pedig az ipari műveleteknek kell értékesíteni. Legyen a kiállítás zombori, de a vármegyei jellegű kapcsolatos mezőgazdaság és állatkiállításal. Teltsch Gáspár vármegyei iparkiállítás mellett szól, mezőgazdasági és baromfi kiállítással. Szobotka Rezső: Attól tart, ha zombori kiállítás lesz a czim, a vármegye és abban fekvő városok idegenkedni fognak. A vármegye belevonását óhajítja és szükségesnek jelzi. Dr. Duchon János, Zombor, és Zombor és Vidéke czimmel óhajítja a megyét belevonni. Vértesi Károly a vármegye belevonását óhajítja, de a zombori kiállítás mellett érvel, — végre Gyogyovánsszky György nézetét fogadja el a bizottság a czimre nézve, hogy az „I p a r k i á l l í t á s Zomborban” legyen, — a jellegre nézve pedig a vármegye is belevonassék felhívások útján és a vármegyei Gazdasági Egyesület kéresek fel, hogy a saját hatáskörében lódijazással egybekötött állatkiállítást rendezzen. Végre a szász bizottság dr. Balogh Ernő indítványára megválasztotta a végrehajtó bizottságot. Tagjai: Amann Ferenc, Angyal János, Bittermann Sándor, Belt Ferencz, Czeder János, Dekker Pál, Donoszlovits Vilmos dr., Falcione Gusztáv, Feles Adolf dr., Fernbach Károly, Frey Imre, Georgievits Koszta, Gräber Mihály, Grüner Samu, Gyogyovánsszky

György, Hermann József, Husvéth István, Juhász Árpád, Karácson Gyula ifj., Karácsiévits Mihály, Király Lajos, Knipi János, Kogler Károly, Lallosoévits János dr., Markowith Lajos, Pfeifer Pölöp, Pribil Ernő, Rittinger Antal, Spitzer Sándor, Szabó László, Szalay Frigyes, Szobotka Rezső, Szankovits György, Sztrilich Zsiga, Thurszky Zsiga, Zúyievits Ernő.

Az elnök végre javaslatba hozza, hogy az előleges költségek fedezésére bocssáson ki a bizottság 400 drb 25 korona névértékű kamatnélküli igérvényt, melynek fedezésére lekötött első sorban is a belépti díjakat. Az értekezleten több iparosit dajítottunk volna látni és hallani, — viszont a végrehajtott bizottság összeállítására sem a legszerencsésebben történt. Jelesül, hogy a 36 tagból álló végrehajtott bizottságban csak a h é t i p a r o s v a n, és ezen hét iparos közt egyetlen egy sincs szerb ajku, pedig elég figyelmeztetés lett volna az, hogy a százas bizottságból már ép ily mellőzés miatt egy szerb ajku bejelentette kilépését. Bács vármegye iparosai nagyobb részt német ajkúak, a városunkban megjelenő és az egész megyében igen elterjedt és kedvelt német lap még képviselve sincs a bizottságban, míg egyik magyar lapnak összes személyzete, a szerkesztőtől kezdve valamennyi egytől-egyig mind helyet foglal; kilátszik tehát itt is az egyoldalúság, — mint rendezés. Így nem szoktak egy nagy akcióra a társadalmi erőket összehozni — mint az hangoztatva lett — sőt ellenkezőleg, s z é t v á l a s z t a n i. Mi hisszük és elvárjuk, hogy az ily ferdeségek — melyek talán a kezdet nehézségeinek szüleményei — i d e j e korán helyreigazítva lesznek. A nehéz, fáradsztó alapmunkát megkezdődött — a fokozatos lelkesültséggel párosult munkálkodás, mely kitartást, és tetterőt igényel, a jövőben vetett hittel eredményt kell hogy létrehozzon; — ehhez van most kötve Zombor város iparosainak jó hírneve, tisztessége és becsülése.

A zombori szerzetesek.

— (Levél a szerkesztőhöz.) —

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Zombor és Vidéke“ mult vasárnapi számában megjelent „Szerzetesek Zomborban“ című érdekes közleményre legyen szabad a következőket megjegyez-nem:

Hogy a szent Ferenc-rendi szerzetesek mikor telepedtek le városunkban, azt év szerint megállapítani még eddig nem tudjuk ugyan, de van erre névze — mint azt a „Bacsmegegyé“ben is írtam, — egy támpontunk s ez a szerzetesek zombori krónikájának az a része, melyben felemlítik, hogy ők o városban 250 éven át lelkészkedtek. Ha ez az állítás igaz, úgy a ferenciek a XVI-ik század közepén, vagyis 1560–60-as években kezdtek meg itt működésüket.

A további vitás kérdés az, vajjon a ferenciek foglalkoztak-e tudományokkal és voltak-e helyi történeti feljegyzéseik. Mind a két kérdésre igennel kell felelnünk. A ferenciek közül rengeteg sok tudós és író került ki, erről bármely irodalmi lexikonból meggyőződést szerzhetünk; a zombori ferenciek pedig fontos kulturális hivatást töltöttek be az által, hogy úgy az elemi, mint az általuk fenntartott latin iskolában hosszú időn át tanítottak. A helyi feljegyzések kérdése, azt hiszem — szintén eldöntöttnek tekinthető, mert a zombori barátok házi naplója ma is megvan a budapesti m. kir. országos levéltárban s annak kivonatát egyik történészünk a megyei történelmi társulat Évkönyvében már pár évvel ezelőtt közölte.

Háttra van még a plébánia átadásá-

nak kérdése. A város egykori első plébánosának, Szlatkovitsnak, a néhai derék Grosschmidt Gábor által lefordított emlékirata, nem különben a kalocsai érseki levéltárnak a vármegye monografiájában felhasználott ide vonatkozó adatai között a parochia átadására névze némi ellentmondások mutatkozik. Szlatkovits t. i. csak 1786-ban vette át a plébániát s így azok, a kik az ő emlékiratát olvassák, azt következtetik, hogy II. József császár intézkedett ebben az ügyben, holott az érseki levéltár adatai szerint a zombori parochia 1781. okt. 29-én Gavlevics Antal kalocsa érseki helynök által vétetett át s annak kormányzása Jagodics István újonnan kinevezett világi papra, mint plébánosra bízott. E szerint az első plébános nem Szlatkovits, hanem Jagodics volt. Csak-hogy Jagodicsról tudnunk kell, hogy ő az érsek rendelkezése alatt a plébániai hivatalt vette át 1781-ben; a ferenc-rendi kolostor és templom átadására nem akkor történt, hanem a szerzeteshuznak II. József császár által 1786-ban történt felosztása után.

Eddigi írónak azonban a két tényt összekeverték s mint a parochia, mint pedig a kolostor és templom elvételét József császárnak tulajdonították. A tévedés Szlatkovits emlékirata loyftán keletkezett, mert ő nem beszél az 1781. évi átadásról, hanem csak az 1786. évi császárlátogatásról és szerzetesek kihelyezéséről.

Hogy a zombori róm. kath. plébániát nem II. József császár vette el a ferenc-rendiektől, legvilágosabban az igazolja, mely szerint a távozó szerzeteseknek a város tanácsa által kiadott bizonyítványba a barátok kérelme folytán — azt is belefoglalták, hogy: a „plébánia vezetésétől nem képtelenségük vagy hibáik, hanem csupán az e g y h á z i f ő h a t ó s á g i n t é z k e d é s e f o l y t á n l e t t e k e l m o z d i t v a.“ (Bács-Bodrogh vármegye Monografiája II. köt. 189. l.)

Dr. Dudás Gyula.

Csarnok.

Magyar Remekírók.

A „Franklin-Társulat“ e korszakos vállalatából megjelent a harmadik sorozat. Ma már, midőn a „Magyar Remekírók“ díszes és becses kötetének ezrei, sőt tízezrei forognak az országban, fölőlesleges lenne ennek a klasszikus gyűjteménynek akár a kulturhistória, akár a nemzeti fontosságát hajtogatni: az a közönség, melynek izlésében és hazafiságában bizva a kiadó-társulat, e nagy vállalkozásra elszánta magát, fényesen bebizonyította, hogy érti és érzi a „Magyar Remekírók“ nagy jelentőségét s nem azt a könyvet veszi róla, a melylyel legügyesebben kínálgatják, hanem azt, a melyeknek belső értékeről is helyes ítélete van. Egy szóval: nem Maccenas többé a művelt magyar közönség, hanem — műfirt: nem adozik, hanem vásárol, nem csak adni akar, hanem élvezni is.

Ebben pedig bő része lehet, ha a „Magyar Remekírók“ köteteit forgatja; mert lassan-lassan, a mint a kötetek egymásra gyűlnek, a magyar irodalom kodifikálása lesz ez a gyűjtemény. Egymás mellé sorakoznak a könyves polczokon a magyar nemzet nagy szemléinek alkotásai s mire mind az ötvenöt kötet megjelenik, — nem lesz mit irigyelnünk a nyugati nemzetektől: — a mi irodalmunknak is vannak oly gyöngyei, a minőkkel más nemzetek nem kérkedhetnek. A „Magyar Remekírók“ első köt. sorozatának tíz kötetében ugyanis Arany János, Csiky, Garay, Kossut Lajos, Reviczky, Sigligeti és Tompa műveit kaptunk, vagy teljesen vagy részben: a most szétküldött új sorozatban pedig Vörösmarty harmadaik

kötetén kívül Czuczor, Kazinczy, Kölcsey, és Vajda egy-egy kötetét találjuk.

A magyar szellemi élet pangása, nemzetünk fásult közömbössége soha nem volt szembetűnőbb, mint a Kazinczy föllépésének idejében. Herder szavait, hogy „a magyarnak nincs többé mit keresnie a földön“, akárhányan néma fájdalommal olvasták és igazoltak hitték. Ez a „Kún Lászlónál is mostohább idő“, — a hogy Vitkovics írja, — kétségbe ejtette a nemzet legjobbjait, a kik semmi vizagszalatot se láttak a haza sorsában. A hazafias írói törekvéseknek szárnyát szegte a cenzúra és szellemi életünknek néhány szórványos nyilatkozása is inkább csak a végvonaglás tusájáról lebbentette föl a fátyolt... Egyedül Kazinczy nem csüggedett: — a mult dicsőségének sírján a föltamadás lehetőségét hirdette, — s e hitének apostolaként, szinte egymaga vállalkozott a gigász föladataira, hogy a tetszalott magyarba új életet önt, a fásult szivekbe pezsgő vért ereszt és fölrazza dermedtségéből az alvó társadalmat.

„Ildó, hogy a ki erőt érez magában, elleno szeggeze magát a reánk törő szörnyű veszedelemnek“, — írja Vida Lászlónak; s ő maga jár jó példával elől. Izgató szenvedélye egy percig se hagyta pihenni az aczélós lelkű, lángoló szívű reformátort: — de a czélt elérte; élete végére, megérhette azt az örömet, hogy eszméi az egész nemzet életét megtermékenyítették. O volt az irodalom és a közélet Széchenyi e: — a nemzetbresztő legnagyobb magyar abba a földbbe vetette el politikai reformjainak magvait, a melyen a Kazinczy tolla számtolt barázdákat. „Szellem vala ő, — írja róla Kölcsey, a ki legbuzgóbb tanítványa volt, — mely a tespedő egészlet elő sokáig csaknem egyedül elevenített; s lépős, melyen egykorú magasbra haghassanak s a szerencsésebb maradték föltöre juthasson...“

Az az egy kötet, a melyet Váczy János, Kazinczy leghivatottabb kritikusa válogatott össze a nagy agitator munkáiból, egész képét adja irodalmi újjászülésünk e buzgó apostolának és munkásának. A mi eredeti versben írt, azt mind fölvetta a kötetbe; eredeti prózai dolgozatai közül pedig a legfontosabbat, a Pályám emlékezetét. Egy egész könyvet töltötenek meg Dalai és ódái, kettőt a Tövisék és virágok, egyet-egyét az Epigrammák, a Vegyesek és az Epistolák: s e hat könyv után következnek a Pályám emlékezetének négy könyve. Megelőzi pedig Kazinczy írásait a Váczy János dr. Bevezetése, mely rövid, de annál tömörebb és igazságos kritikával méri a széphalmi mester nagy érdemeit.

Kölcsey Ferenc, a nyelvújítás mesterének legtehetségebb tanítványa, — „voltaképpen több írótl foglalt magában“, — a hogy Greguss jellemzően mondja róla. Angyal Dávid, a ki a „Magyar Remekírók“ sorába fölvetett Kölcseykötet elé alapos és kimerítő kritikai bevezetést írt, igen nagy szeretettel foglalkozik e sok oldalú költővel. A hymnus írója erős, élénken fürkésző, bátor elme volt, igazi hőse a meggyőződésnek, de mélyre ható s élesen boncolzó logikája mellett van benne lírai érzés, költői fogékonyság és szubjektív színészes.

A hűsz ives, tartalmas kötetben meg vannak Kölcsey összes versei, melyek közül több nem az irodalomtörténeté csupán, hanem az egész nemzeté is. Prózai munkái közül a legjelesebbeket válogatta ki Angyal Dávid: — a Berzsényi Dániel verseiről írt kritikáját, emlékbeszédjét ugyancsak Berzsényi Dániel fölött, a gyöngyűri Parnaisesit, melyet mindnyájan olvastunk és tanultunk az iskolában, s a melynél szebb oktatást, legalább magyar nyelven, ma sem ismerünk. Mintha csak ebben tette volna le Kölcsey a maga ideális egyéniségének az ethikai hitvallását, hogy — „bár minden küzdéseink mellett

a magunk számára jobb napokat nem vivhatunk ki: de, tisztán érezve, hogy emberi rendeltetésünk főcélja nem is ez: vala: nem nézünk atokkal vissza a pályára, mely ha nekünk tövist hozott is, nemünk most, vagy a jövőben virágot és gyümölcsöt teremhet . . ."

Czuczor Gergely, a hazafias érzésű bencés költő munkáit Zoltvány Irén rendezte sajtó alá s ugyancsak ő írta meg kiváló rendtársának az életrajzát is. A sokat szenvedett, testestől-lelkestől magyarázó Czuczorral, Petőfit kivéve, nincsen újabb költő, a ki „népszerűség” tekintetében vetekedhetne. Egy híján negyven dalát énekli ma már a nép, s költészetének bizonyára legbecesebb részét teszik e népies dalok. De talentuma más irányokban is nyilatkozott: — az óda, elégia, epigramma, szatíra és éposz különböző hangjai mind megcsendünek a lantján s költészetének az erős nemzeti érzés volt a legfőbb táplálója. A Riadó költőjét bíltnekbe verték ugyan, de magyar lelket nem lehetett békóba szorítani.

Ebben a kötetben együtt találjuk lyrai és vegyes költeményeit, jóles műfordításait (különösen nevezetes „Horatius epistolája a Pisókhöz, a költészetről”, mely eddig csak összes műveiben volt meg), népdalait, paprikás verseit, rajzait, életrajzait, néprécept (között a híres „Palusi kis leány Pesten”), balladáit és legendáit, hőskölteményeit (között a nagy koncepciójú „Hunyad”-ot, mely nemcsak Czuczornak lett volna műve, hanem epikai költészetünknek is legtekélyesebb alkotása, ha szerzője abba nem hagyja), stb. Bezárnák a kötetet a rövid mesék, melyeknek allegorikus keretében „magyar példaszók” erkölcsi foglalatjait magyarázza Czuczor.

A Vörösmarthy Mihály munkáinak végleges, teljes kiadásából, mely ebben a vállalatban jelenik meg, a harmadik kötetet kapjuk, — a nagy költő drámai költeményeinek első felét. Megalkotásuk időrendjében következnek egymásután Salamon király, Habador. A bujdosók és Csongor és Tünde, mely a magyar költői nyelv legszebb diadala. Altalában megszokták csak a lírai és epikai költőt magasztalni Vörösmarthyban: pedig filozófiai mélység, a gondolatok költői szépsége, a hasonlatok fonsége és merészsége dolgában semmit sem irt Vörösmarthy, a mi drámai költeményeinek fölülte állana. Valóságos Shakspeare-i forrógás nyilatkozik eszmében, mi hibátlan, zengzetes sorain szintén meglátszik, hogy sokat tanult a brit szellemóriástól, a kinek hatása lépten-nyomon nyilatkozik minden sorában. Technikája meg valósággal páratlan: a blank-verset senki se kezelte nagyobb művészettel nyelvünkben, mint ő. A harmadik sorozat öt kötetből csak ehhez az egyhez nincsen arckép és bevezetés; mind a kettő a legelső Vörösmarthy-kötet előtt van, mely az első sorozatban jelent meg, s az életrajzot Gyulai Pál írta meg mesteri tollával, arcképet pedig, valamint a többiekét R. Hirsch Nelli festette meg.

Vajda János kisebb költeményei teszik a harmadik sorozat ötödik kötetét. A Petőfi utáni korszaknak kétségkívül legönállóbb, legtartalmasabb lírikusa. Mindenütt nagy erő, mely megindulás és viharos pathos emeli, — írja róla Endrődi Sándor, a ki a kötet elé nyomtatott lelkes bevezetésben teljes igazságot szolgáltat a sokat bántott és félreismert, önmagával is megbasonlott költőnek. Vajda egyénisége annyira külön álló, egyedül, hogy szinte megdőbent. Költészeté a borongós, a zúgó oceán vagy a roppant nagy, komor hegység hatását teszi ránk. Nem közönséges, nem hétköznapi, de ritka, rendkívül, szertelen. Duzzad az erőtlől, ég a szenvedélytől s keserűségében néha úgy tud süvölteni, mint a vihar vagy

Shakspeare hősei. Tépelődő, vívódó, magát emésztő lélek, a ki a forradalom utáni lirát erős bölcselmi tartalommal mélyítette s új hangokkal gazdagította: — nem lehet őt mély megindulás nélkül olvasni, — a hogy Endrődi írja.

E „kisebb költemények” sorában ott látjuk Vajda legjelesebb alkotásait. Első helyen vannak a Sirámok, melyeket a Szerelm átka, ez a gyöngyfüzér követ. Az eszmei tartalom révén szerves kapcsolatot van e dalokkal az a gyönyörű ciklus, melyet Gina emlékére írt a szerencsétlen költő. E versek egyik-másikát méltán állítják a Cyprus lombok legszebb költeményei mellé, melyekben a nagy Petőfi siratja Etelkáját. A Vegyes költemények közt, melyek a kötetnek több mint kétharmad részét teszik, legjobban nyilatkozik Vajda sajátos, költői egyénisége. A Virasztók, a Luzitán dal, Tavasz felé, a Vaáli erdőben, Nyári les, Hűsz év múlva, Harmincz év után, stb. című költeményei mindig a magyar líra legszebb alkotásai maradtak.

Ime, ezt és így adja a „Magyar Remekírók” harmadik sorozata: — a legnagyobb költők műveit, a legjelesebb kritikusok méltató bevezetésével. Nemzetünk nagy szelleminek munkája, mely az egész nemzet kínese öröke, nem is kerülhetett volna közre méltóbb és dicsőre érdemesebb vállalat keretében, Külső kiállítás és belső tartalom a legszebb harmoniában párosulnak itten; a díszes betűk, a finom famentes papiros, a művészi kötés mind csak emeli ennek a kiadásnak az értékét, a mely minden esetre a legtekélyesebb azok közt, a miket klasszikusainkból birunk. Az egész gyűjtemény ötvenöt kötet lesz, mire elkészül és az összes ötvenöt kötet ára 220 korona, mely összeg azonban csak havi részletekben is törleszthető. A „Magyar Remekírók”-at a Franklin-Társulat adja ki s a gyűjteményre mind a kiadó, mind az összes hazai könyvkereskedések elfogadnak megrendeléseket. Végül még megjegyezzük, hogy egy-egy kötet átlagos terjedelme 20—22 iv (320—350 lap), de a szükséghez mérten jóval több is lehet ennél.

Közgazdaság.

A baromfityesztés a legjövendelmzőbb foglalkozás. Olvasva a statisztikai kimutatást, látjuk, hogy hazánkban a múlt évben 75 millió korona értékű baromfi vitték a vámkülföldre ki, tehát a külföldi világpiacokon értékesített baromfiért, tojásért és tollért ismét 3 millió koronával többet vettünk be, mint az előző évben, amidőn bevételünk 72 millió korona volt. Ki hitte volna ezt pár év előtt is, hogy baromfityesztésünk oda fog fejlődni, hogy ősi foglalkozásunk legszámottevőbb termelési ágában is, minő a buzatermelés kivételünket pénzértékben túl fogja szárnyalni a baromfiexport. Pedig az így van, ez megdönthetetlen tény. A kereslet baromfi és ezek termékeiért képező érlelmi és használati cikkek iránt folyton fokozódik, ami annyit jelent, hogy baromfi okserüen tenyésztetni egy meghatározott és jól átgondolt irány szerint, minden kapkodás és kísérletezés melőzésével, igen érdemes, sőt a legjövendelmzőbb foglalkozás. Minden kétséget kizáró dolog, hogy hazánk baromfityesztésének gyors fejlődésénél Darányi helyes útmutatása s sok életrevaló intézkedése mellett igen lényeges szerepe volt a Hreblay által írt és több mint 20,000 példányban kiadott és igen kedvelt baromfityesztési szakmunkáknak, melyek közül különösen a „Tyuktenyésztést” tárgyaló kiváló műre hívjuk fel tisztelt olvasóink figyelmét. Ezen II. kiadású, teljesen átdolgozott és bővített 90 képpel ellátott 200 oldalú új

munka nélkülözhetetlen minden tenyésztőnek. Minden baromfityesztési kérdést részletesen tárgyal és pontos útmutatást ad minden teendőre nézve. Ezen új kiadás tárgyalja és képpen bemutatja az új és kitünően bevált opington tyukfajtát, az amerikai kelteőgépeket és az amerikai kappanózást. Kapható 3 kor. beklődése ellenében bérmentve Hreblay Emil állat-tenyésztési m. kir. felügyelőnél Budapest, Földművelésügyi m. kir. minisztérium, III. emelet 121.

Nemzetközi lóvásár. A nyitrai megyei gazdasági egyesület által rendezett 21-iki nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott mint minden évben, úgy a folyó évben is május hó 3-án és 4-én fog megtartatni. Ezen lóvásár legelőnekebb lóvásárja Magyarországnak. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkeztek. (B. B. vm. gazd. egyesület.)

Herodalom.

— *Javítsdok a szőlőhegyek perméletésnél.* Az eddig szerzett tapasztalatok bebizonyították, hogy a „Peronospora viticola” és egyéb számos növénybetegségnek rész-vagy vastartalnu oldatokkal való okserü befecskendezéssel lehet elejét venni, mely okból az ügynevezett peronospora-permetezőket használták. Egy külön készívatlyu, mely eskis lötlésre szolgál, minden egyes űsthöz adatik hozzá, ez azonban hat űst megtöltésére is teljesen elegendő. A kezelés a lehető legegyszerűbb. A munkás csak a befecskendező növényekre tartozik figyelni; nem kell szivatlyuizna, hanem eskis a sugárcsövet tartani, minőlfogva egyik keze mindenkor szabadon mozoghat, úgy, hogy a munkától el nem fáradva, szárazon és tisztán érkezik haza. A „Syphonia”, mely elérhetetlen szerkezeténél fogva nemcsak a peronospora elfojtására, hanem egyéb növényi és állati kárttevők, mint burgonyabetegség, szegees és vértelű kártására, a száj és körömájás fortlótenítésére, üvegházakban gyenge növényágyak és növények perméletésére különben szolgál. Mayfarth Ph. és társa, Bécs II/I, gépgyára által 10, 15 és 100 L lötlésű nagyságban, úgy hordható, valamint szállítható szerkezetben és daczára megezártíhatatlan előnyeimél, megfelelő olesó árban szállítatik. Azon előny, hogy egy szivatlyu több űst megtöltésére elegendő, különösen nagyobb telkek birtokosainak, közsegeknek, szövetkezeteknek és egyesületeknek javára szolgál, mivel a szivatlyu elesése folytán a permélető ára sokkal alacsonyabb. Képes árjegyzékemlített czég ingyen küld.

Tiszakálmánfalva közsegetől.

385 szám

1903.

Pályázati hirdetemény.

Tiszakálmánfalva közsegnél ősedesben levő rendőrzetelői és 1 gyalogrendőr állásra ezennel pályázatot nyitunk és felhivatko mind azok, akik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 10-iki napjáig alóírt közseget előjáróságánál nyujtsák be.

A rendőrzetelő javadalmazása: Évi 600 korona közsepenz; teljes egyenruházat és felszerelés.

A gyalog rendőr javadalmazása: Évi 480 korona közsepenz, teljes egyenruházat és felszerelés.

A fizetésük havi utólagos részletekben lesz kiszolgáltatva.

Tiszakálmánfalván, 1903. év április hó 18-án.

Weminger Mihály, Zsúnyi István.

jegyző.

bíró.

934./kig. 1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye p. lankái járásában fekvő **Gajdobra községében** a **jegyzői állás** nyugdíjazás folytán fűrésdesbe jövén, ezen állásra pályázatot hirdetek. Javaldalmazása a következők:

1. lörszifelés 1600 korona,
2. 400 korona a kézbesítői fizetés,
3. Szabad lakás udvar és kerttel,
4. 418 négyzet öl szőlőskert,
5. 1285 négyzet öl szőlőföld,
6. 16 — 1025/1600 hold első osztályú szántóföld, mely után az adót és illetékegyenértéket a jegyző fizeti,
7. 20 métermázsza buza vállságára fejében 320 korona,
8. 6 öl kemény tűzifa megváltási ára fejében 160 korona,
9. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj 120 korona,
10. Ezen kívül megengedett magán munkálatok után szabályrendelitet megállapított díjak szedhetése.

Felhívom azokat, a kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a értelmében kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi **május hó 5-éig** bezárólag annyival is inkább adják be, mivel a később érkező folyományok nem fognak figyelembe vételni.

Kell Német-Patánkán, 1903. évi április hó 1-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

Valódi posztószövetek öltönyökre
szájt a
posztó-győriraktár
Maximilian Strebing
BRÜNN, Josefstadt No. 2.
alábbi árszámok:

1 szelvény — 8.10 m.	K. 5,60 és 7	6
1 hosszú, teljes mértékű öltönyök (madár)	8.—, 10.—	10
1 mellény (kötéses)	11—14 és 16 flom	10
	18—20	21 flom

Divatkamarn, trikók és angol cheviot-ek
K. 23—25—27—29—31—33 és 35 szelvényenként.
Egy szelvény
fekete szalonna-szövet
K. 16 és 21.
Továbbá szalonnák

felöltő-szövetek, loden, tenisz, dosking, tüdőltő, vete áru, erdősz. és lyreegyenruha szöveteket gyári áron.
Minták portó- és d. j. un. ussa
Pontos szállítás biztosított.
Min'a nélkül, csak lent megjegyzett árak szerint megrendel. árak, ha nem conveniálnak, — vissza fogadtatnak.

Törlesztéses kölesönök
engedélyzetlenek földbirtokokra a **Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katastrális holdonként.** Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrésze lesz megszavazva.
Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos,
bankigazgató
SZEGEDEN.
Megbízható, szolid ügynőkök alkalmazatának.

ZAVAR A SÍKELETBEN

ezértfele betegségnek az előmozdítója, és ezen általános tapasztalat dacára csudálatos, hogy ezen bajban szenvedők nagy része nem gondol ennek mielőbbi sürgős elhárítására. Egy úveg **ROHÍTSI „TEMPELQUELLE”** a mindennapi borhoz keverve, segít ezen bajban anélkül, hogy szokott életmódunkat változtatni ki; tehát jobb mint minden más szer.

Karcsúság
egyáltalán tartós egészséget elősegítő tészek használni a nővérek közt kézzel.

valódi keleti tuncer-csopókat.
Nincs erős, hat, nincs erős, csúszk, hanem formán test, az edzőm változtatás nélkül.

Teljesen veszélytelenül soványító kúra. Kollénes, egyszerű, harnadati mód. Nem dűredek, jótékony, hogy az egészségre nincs ártás lakásal. Természetesen hatás. Csak elismert nyilatkozatok.

Ezen termék kiváló hatást a testet, de az egész székely ninos kéros hatások, mint más készítményeknek. Nem használható, hanem szigorú ellenjavallat.

Ár: 1000 Ft. Készítők: **Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.**

Kopaszfejú voltam!

Kévs évvel ezelőtt fejem még kopasz volt. Atyám haja természetűl fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolattal, hogy kopaszfeji maradok, míg egy napon, Svajczban való kirándulásom alkalmával, Epstein L. világhírű vegeyészsel Baselhől megismerkedtem, ki tőlem társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdezte, vajjon nem kívánom-e, hogy dús hajzattal bírhjak.

Természetesen feletle kíváncsi lévén, igenlőleg feleltem. Erre elbeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegeyészlet tanulmányozta és különösen a haj betegségekkel foglalkozott. Szavai megerősítésére mindjárt adott is egy doboz «Sámson» nevű hajnövesztőt. Rövid ideig használtam a preparátust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és negyven nap múlva fejem teljesen be volt fedve. A kenőcs egy részét két barátomnak juttattam; az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. A hajtalaj erősbülése mindkét esetben bámulatos volt. Ezóta árusítom a «Sámson» pomádét, melyet a felfedezőül nyuerem. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának százakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincsen számára fényes elikteltim. A hajtalajra való rendkívüli táplálóerején kívül előnyei a haj növesének felelőztésében és annak fentartásában állanak. Kezessek, hogy a bőre vagy hajra ártalmas alkotrészeket nem tartalmaz. Hogy mindenki szerem értékéről meggyőződhessek, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csekély árért egy további mennyiséget küldök. 1 doboz 6 korona, 3 doboz 12 korona, 6 doboz 20 korona.

Főelárusító Magyarország részére:
D. SCHÖN
Rees, VI., Gumpendorferstrasse 35.
Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudatja és 20 fillért bédályegben portó gyaránnt mellékel, azonnal egy kis próbát ingyen beküldök.

Próba ingyen!

WALLA JÓZSEF,
és
MOZAIK
cement-áru gyára
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13.

Kerámít-lap,
Mozaikt-lap a la Mé-t-lach,
Márvány Mozaikt-lap,
Cement-lap,
Mengyest-nádszövet,
Tűzálló tegla,
Portland Cement,
Roman Cement,
Terracotta-árukt.

Granit-terasz,
Betonirozások,
Medencék,
Csatornázások,
Szőkők-utak,
Jászolok,
Fayence falburkolati lapok,
Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,

KOACYACIES
CEMENTE

Első dél-magyarországi oltárépítész, szobrászat és aranyozó műintézet.

Alapítatói: 1890-ben. Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a műteremt kibővítettem, a melyben készítek új oltárokat, szőszökeket, stációképeket vászonra és plévre festve és fából faragva domborműben polichromirozva művészlesen kidolgozva valamint régi oltárokat újból festek, márványozok és aranyozok. Régi oltárképeket kijavítok és megújítom.

Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködésével helyreállítom Jézus Mária szíve szobrait **Páduai Szt. Antal szobrait fából faragva s polichromirozva.**

Cmf.	100	110	120	130	140	150
kor.	100	120	140	160	174	194
Terracotta kőmasszából polichromirozva						
Cmf.	100	120	140	150		
kor.	72	100	120	140		

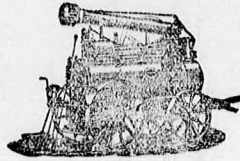
Olcsó árak és pontos kiszolgálásról gondoskodik az intézet jóhírneve.

Nagy Nep. János

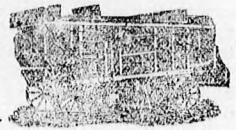
Temesvár-Józsefváros, Bonáz-utca 6. sz. saját házában.

Artézi és mélykutak furási vállalat községek és malmok részére

CZEISEL J.

gazdasági gépműhely
öntöde

ZOMBOR, Szécsenyi-körút.

Elvállalok mindennemű gazdasági és lakatos munkákat ugymint vízvezetékek és világítási berendezéseket, ugyszintén minden más neműmunkákat, szakszerűen és pontosan elkészítésére.

Fernolendit

ztpőfénymáz legjobb fénymáz a világön és kenőcs világos cipőknek a legszebb fényadjaék és a bőrt tartóssa leszik. Régi vagy follos sárga vagy barna bőrből való cipő „Lyosin“ (pompafénymáz) egész uj színt kapnak.

Allapított 1832. Gyáriraktár BÉCS I, Schulerstrasse 21.
Mindenhol kapható.

„Szőlőlugast ültessünk

minden ház melle és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (hisz mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megőrös, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas faokat ültettek, azok t. éven elhatják hazukát an egész más fősérés idején a legértősebb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minden oly ház, melynek fa a mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszítés anélkül, hogy legkevésbé helyet is etogolnaja az egyébre használható részekből. Ez a legelőadásabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo atkozó szíves énynyomatú katalógus bárminek ingyen es bérmentve küldetük meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Eremelték első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Schicht-szappan

„szarvas“

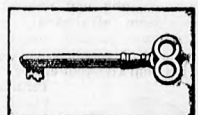
vagy

„kules“

Jegygyel

legjobb, legkládásabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Svájci óra-ipar.

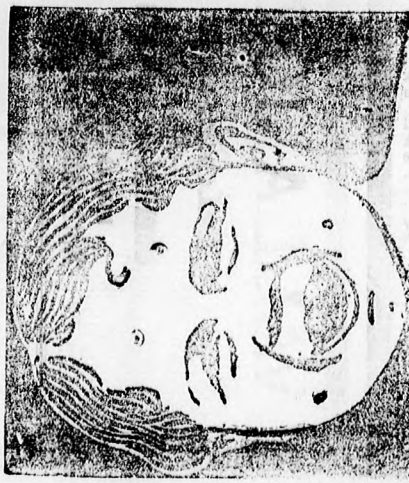
Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztelőknek posta-vasút és rendőrszolgálatoknak, valamint mindenkinek, kiknek 16 óra szükséges van, szives tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro-arany-plaque romontól órák „Glas-hüttes“ rendszer egyedi elarusítását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precíz és szerkesztett vannak ellátva, legpontosabbak vannak szabályozva és kipróbálva es minden egyes órárt három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három fedélből, egy rugós fedélből, Szvencetől állnak, pompás „legdivatosabb kiállításúak“ es az utónnan felmáltat abszolút változatlan amerikai, goldin ércből készülnek.

azonkívül egy 14karat. aranylemezzel vannak átvonva, míltal egy eredeti hasonlóságukat a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különbözthetők meg egy 200 korona értékű valódi arany óráttól. A villáz egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kinézését 10 000 utárendelést es Ara egy uraly vagy női óráknak csak 16 kor. váms-és bérmentve. Minden órához egy bírtok ingyen. Legdivatosabb es legelőadásabb arany-plaque-lánéok urák és hölgyek részére (nyakláncok to) 4, 5 és 8 koronán. Minden meg nem felelő óráklifogás nélkül visszavetetik, míltal semmi köteletetés. Székelyidés utánveti vagy a pénz előléves beküldése ellenében.

Ühren-Versandhaus „Chronos“ Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájcba 25 fill. levelezőlapok 10 filleres bilyegyel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

Ön

kétségbe esik.

mert gyermeke folyton sír. Ön mit mindentelje házi szert alkalmazzott. Orvosa már nem tud tanácsot adni! Ezen állapotot a palenka okozta, mert nem olégo, nulla, a varasok serkik a gyermeknek. A számos gyermekorvos es szülész ismét ajánlott tyg szertus palenka alkalmazása mellett azonban a gyermek minél előbb lát meggy meggyérezni. Ezekben sem varasok, sem szertus, hanem meggyé dalyoztak a gyermek részére s t. éven köll sem meggyérezni, sem feltehetően es nem ártalmasok, mint a „palenka“. Egy tucatnyi 10 korona. Megrend. 6 db a füzöttü desz kelyve intezem.

M. FEITH, Wilm. VII., Mariabferstrasse 38.

Valódi amerikai Valódi franciai halhártyák, kotonok

slb. legmegbízhatóbb különlegességek, titoktartás mellett.

TELSCH GÁSPÁR ZOMBOR,

belegápolási és kötszerészeti üzlete.

Dr. Lengiel F.-féle Nyirfa-balszam.

Már ma ga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba furást eszközölünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkülönösebb széplőszer ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balszammá készítjük, akkor lesz csak különböző hatása — Ha arczot vagy másbőr-helyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balszam elsimítja az arczon képződő ránczokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczszínt ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szörplöket, bőrtoltokat, anyajegyeket az orr vörösségét, bőr átkákat és mindenféle bőrtízsátlanságot. Egy korsó ára használati utatással együtt 1 ft 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan a legényhélb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr.— Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Főraktár Budapest: Töök József gyógyszerárában, Király utca 12. szám.

Méregmentes. Méregmentes. „Fuchsol“

Méregmentes vegy preparatum a mezei egerek és patkányok teljes kiirtására.

Alkalmazása nagyon egyszerű, hatáságtl enedélyhez ninesen kötve és nagyon olcsó. A biztos sikert számtalan elismerő nyilatkozat hatoságoctól, nyilvános intézetektől, kísérleti állomásoktól és Jóságigazgatóságoktól bizonyítja.

Árjegyzéket és prospectust kívánatra ingyen és bérmentve küld a

„Fuchsol“ Vegyészeti Laboratorium.

Ujházy Arpád és Társai POZSONYBAN, Vörösmarty-utca 7 sz.

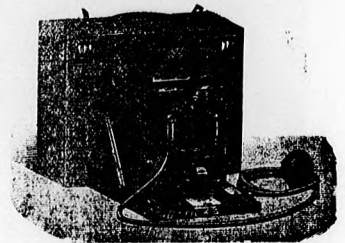
Szabadalmazott.

Szabadalmazott.

Mindenféle

Fényképezési

czikkek

legolcsóbb áron kaphatók

Dr. UNGÁR JÓZSEF ÖZVEGYE

fényképezési czikkek különleges üzletében

a „vörös kereszt”hez, Zomborban.

Legifodás és az élet meghosszabbítása. férczi el a híres dupla... A nők, leányok... Darabja csak 4 korona.

A nők, leányok... Darabja csak 4 korona. Volt-e szilágok hasonló arakon... Széttitűs csak a perz. előleges beküldése után várn és barmentve.

U fűzecségre és életrák... A. Dr. Sanden-féle villamos öv... Dr. Sanden-féle villamos övet.

Hirdetések felvételnek legolcsóbb árak mellett lapunk kiadóhivatalában. Leopold Epstein... Leopold Epstein

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége Budapest, V. ker., Váci-körút 32. szám. Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű Compound-lokomobiljait és végre „MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszaló, marokrakó- és kéveköto-arató gépeit, továbbá azelőntésű ekéfovel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

